

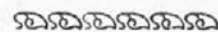

NAŠA MOČ

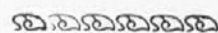
GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak

petek.

Uredništvo in
upravnishтво v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

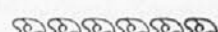
Naročnina znaša:

celoletna . . . K 3.—

pololetna . . . „ 1.50

četrtletna . . . „ 0.75

Posam. št. „ 0.10

Štev. 23.

V LJUBLJANI, dne 8. maja 1908.

Leto III.

Tretji slovenski katoliški shod in delavstvo.

Ravnokar je izšla obširna knjiga, ki obsega govore, posvete in sklepe III. slovenskega katoliškega shoda, ki se je vršil v Ljubljani 26., 27. in 28. avgusta 1906. Bodimo kratki. Poglejmo le, kaj se je ondi glede na delavstvo sklenilo, koliko do današnjega dne doseglo.

V prvi vrsti so se vse zahteve v tem oziru osredotočevale okoli splošnega delavskega zavarovanja za starost in onemoglost. Doseglo se še ni, pa se v kratkem gotovo bo. Tudi naši poslanci so si stekli pri tem zasluge, da so neumno ponavljali in povdarjali potrebo zavarovanja. Najbolj je pozdravljati dejstvo, da je načelnik tozadavnega državnoborskega odseka dr. Krek, gotovo najboljši strokovnjak v tem oziru in zvesti prijatelj delavskega stanu. Nadalje se je povdarjala na III. katoliškem shodu nujna potreba, da se preurede bratovske-skladnice (poročevalec Čebulj). V tem oziru se ni še

nič storilo, vrše se pa že neke predpriprave, oziroma proučuje se to pereče vprašanje.

Glede na poučevanja delavskega ženstva v gospodinjstvu (poročevalec Tul) smo še zelo na slabem. Ni še prave varčnosti, ni prijetnega doma, ni resničnega družinskega življenja, ker manjka gospodinjske izobrazbe.

Kar se tiče zdravstva (poročevalec dr. Zajc) deželnega zdravstvenega sveta še nimamo. Tudi poljudnih zdravstvenih knjižic in tozadavnih kurzov manjka.

Kar zadeva boj proti alkoholu, bi bilo želeli, da več delavstva vstopi v »Abstinenta«. Priznati treba, da se v tem oziru razmere vedno bolj izboljšujejo.

Če preberemo poročilo o društvenih zabavah (poročevalec I. Podlesnik), nas navdaja veliko zadoščenje, ker se je v tem oziru pač največ storilo. Ustanovila se je »Zveza telovadnih odsekov«, telovadna društva združujejo že nad 600 kmečkih in delavskih fantov, snujejo se povsod, v vsakem kotičku v deželi. Ker je pa telovadba združena tesno z izobraževanjem sploh, je iz tega izrastla mogočna mladeniška organizacija. Ima že lastno glasilo »Mladost«, ki ga zlasti delavski mladeniči čitajo z velikim pridom. Spisi v versko obrambo in stanovsko organizacijo v »Mladosti« so trajne vrednosti.

Glede na delavstvo se je na III. katoliškem shodu sklenila tudi sledeča resolucija: »Delavski stan se organiziraj povsod v strokovnih društvih, v katera naj vstopi vse delavstvo dotične stroke. Vsaka tovarna imej svoje strokovno društvo, ta pa naj stopijo v strokovne zveze, ki si naj osnujejo strokovno glasilo.«

Izvršilo se je od tega po shodu sledeče: Strokovna komisija, izvrševalni odbor kršč-

socialnega delavstva, ustanovilo se je več strokovnih društev na novo, izdalo glasilo »Naša Moč« in za tobačno delavstvo »Glasnik«.

Ni malo. Snujejo se še nadalje strokovna društva. Tako daleč, da bi pri vsaki tovarni bila, še nismo — žalibog še pri mnogih zelo velikih podjetjih še niso osnovana. Na nekaj pa smemo prav ponosni biti. To, da vzdržujemo lastno glasilo. V tem oziru smo gotovo marsikateremu stanu lahko v vzgled. Pa še ni zadosti. Za »Našo Moč« treba delati še intenzivneje.

V izobraževalnem oziru še precej manjka. Socialnih kurzov in delavskih akademij je bilo veliko, povsod so rodile obilni uspeh.

Pred vsem pa sme na še delavstvo ponosno biti na to, da je in se glasno in jasno izpoveda za krščansko-socialno — popolnoma v smislu izvajanj in sklepov katoliških shodov! Versko-socialni moment — to je, kar nas družijo, kar nas bodri v nadaljnjih bojih! Našemu delavstvu se ni treba skrivati, ni mu treba igrati vloge »neodvisnih«, je in bo ostalo odkrito pred vsakomur in povsod krščansko in demokratiško!

Jeseniška straža.

(»Slovenski Meščan« in delavstvo. — Predavanja. — Prvi majnik.)

Sava. Cenjeni urednik »Naše Moči«! Prosim Vas, ponatisnite te naše vrstice, dasi ste že poročali o tem v Vašem listu. Mi Vam nismo glede na zadevo za zadnjo številko »Naše Moči« ničesar poslali, ker smo dobili tistega »Meščana« prepozno v roke, ki napada držav-

Policajka.

(Iz nemškega.)

(Dalje.)

Policajka takoj zapusti streho in stopi skozi okno v podstrežje. Golding ji sledi.

»Ste li kaj našli?« ji zakliče gospa Drive.

»Da!« odgovori Ethel King. »Obljubljam Vam, da boste v kratkem rešeni hišnega tatu.«

Gospodinja se oddahne. Neomajeno zaupavostroumni policajki in prav nič ne dvomi, da si je policajka popolnoma zvesta svoje stvari, ko je izgovorila take besede.

Ura je že skoraj enajst. Ethel King vpraša, če se je gospodična Irma že prebudila iz nezavesti in če jo more zaslišati. Zdravnik ji polvoljno odgovori.

Policajka se poda v sobo načelnice, kjer najde gospodično Ducan blede in zavezano glavo, vendar pa popolnoma mirno.

Na prošnjo Ethel King pripoveduje gdčna Ducan ves svoj doživljaj v minuli noči. Ko konča, opazuje policajka še natančno modre pege, ki jih ima bolnica na vratu, katere ji je prizadel hudodelnik.

»Že zopet vidim, da ima ta človek veliko moč in soditi po oddaljenosti peg, ima tudi zelo veliko roko. — Vi sami ga pa niste videli tudi v obraz ne?«

Gospodična Ducan zanika z glavo.

»Prav nič! Prišel je odzadej in me zgrabil. Pri tem mi je odpadla luč in nastala je popolna tema.

»Hvala, gospodična Ducan!«

Ethel King se poslovi in zapusti zavod. Poda se takoj v bolnišnico, da obiše ranjeno služkinjo. Tudi to lahko zasliši. Izpoved je pa malo važna.

Dekle ji ne ve drugega povedati, kakor da je čula korake, ko je prisluzkovala ob ograji na stopnjicah. V naslednjem trenutku pa jo je nekdo zagrabil, udaril in jo vrgel čez ograjo po stopnjicah.

Nadzornik Golding je bil tudi v bolnišnici s policajko. Ko zapustita bolnišnico, pravi policajka:

»Ne vidim niti najmanjšega žarka, ki bi nas vodil na pravo pot. Nobena bolnica nam ni kaj važnega izpovedala. Ko bi le ena sama vedela kaj pozitivnega.«

»Upam, da kljub temu vjamemo hudodelca,« mu odgovori Ethel King. »Zato pa li vas nekaj prosila, gospod Golding!«

»Prosim!«

»Gospa Vas je prosila, da odslej pošljete v zavod policiste.«

»Seveda! In to bom tudi storil.«

»Jaz bi Vas prosila, da tega ne storite. Če to opustite, bo hudodelce še prišel brez skrbi v zavod in ga lahko zalotimo pri hudodelstvu. Storitole: Ko se mračni, naj gre par preoblečenih policistov v zavod, vendar tako, da jih nihče ne opazi. Če ne vjamemo hudodelca to noč, vjamemo ga jutri prav gotovo.«

»Dobro!« ji odgovori Golding. »Storil bom vse, kar želite, gospodična King! Sam v družbi dveh preoblečenih policistov pridem ob mraku v zavod.«

»Ostanite v pritličju,« reče policajka. Jaz se nastanim v gornjih prostrih. Če pride hudodelca in bom potrebovala vaše pomoči, bom nalahno zažvižgala in vi boste prihiteli s policisti.«

»Dobro!« Upam, da bomo kmalu imeli tatu na varnem.«

Nato se ločita. Golding je šel v svojo pisarno, Ethel King pa hitro domov, kjer je nekaj zavžila in se potem takoj podala proti zavodu. Vendar zavoda ni obiskala, pač pa je šla skozi široka vrata v tvornico.

Strašen sovražnik.

Ko stopa policajka po široki vozni cesti med drevjem si natančno ogleduje okolico.

Posebno pozornost obrača na hrast, ki rasteza svoje močne veje proti zavodu in najraje bi stopila pod hrast in si ogledala prostor pod njim in njegovo deblo.

King si pa ni v svesti, da jo kdo opazuje skozi kako okno v bližini stoječega poslopja za stroje, gre naravnost proti tovarniškemu posloju.

Ko pa pride do vrat, se še enkrat obrne in pregleda pot, ki vodi v tovarno. Pri tem pa ne opazi, da jo gleda dvoje žarečih oči skozi s prahom umazana okna.

Pogumno potrka na vrata pisarne in vstopi. Ko jo uradnik vpraša, kaj želi, vljudno prosi, da se ji dovoli ogledati tovarno, ker jo zanima predilnica in tkalnica.

(Dalje.)

nega poslanca Gostinčarja. Želimo mu, da se pouči o poslovanju obrtnega nadzornika v naši jeseniški tvornici, gotovo bi potem pisal drugače. Znano nam je, da imajo obrtni nadzorniki le korajžo takrat, kadar feksirajo male obrtnike. Kar trdimo, tudi lahko dokažemo. Kaj pa store v tovarni, to vedo le ravnatelji in nadzorniki. V ravnateljevem spremstvu pride nadzornik v njo kakor kak tujec, ki si ogleduje tvornico. Spremlja ga ravnatelj ali pa nadzornik. Da bi pa vprašal kdaj delavce, kako postopajo z njimi, osobito z vajenci, tega pa ne, prej bi se podrl strop tvornice nanj. Mi vemo, da se pri malih obrtnikih zahteva za pomočnike dopoldanski in opoldanski odmor, nadalje zračna stanovanja in dobra hrana. Pri nas obstoja tvornica že 18. leto. Obrtni nadzornik pa ni še nikdar vprašal delavcev, koliko časa da delajo in če se postopa postavno z njimi. Resnico je govoril državni poslanec Gostinčar v državnem zboru. Nekaj pa še povemo »Meščanu«. Na Jesenice naj ne vtika preveč nosu. Jesenice so delavski kraj, tu smo delavci, pa ne frakarji. Hočemo, da dobimo take volivne okraje, da bodo skupaj obrtni okraj, a ne pri mestih. Mi hočemo zastopnika iz našega stanu v deželnem zboru, ne pa frakarja.

* * *

V nedeljo popoldne ob pol štirih ima strokovno društvo predavanje pri Jelenu na Savi. Predava Ivan Nep. Gostinčar iz Ljubljane o zamerni mladini. Vabimo na predavanje mlado in staro, osobito pa mladino!

* * *

Prvi majnik se je pri nas praznoval slabo. Drugega posebnega ni bilo, kakor da je nekaj rdečih alkoholistov izpilo nekaj več jeruža in pa da ni bilo jutranje budnice kakor druga leta. Dokler ni postavila socialno-demokratska cerkev novega praznika za 1. majnik, je bilo pri nas vsaj to pomenljivo, da je igrala zjutraj ob štirih godba, ki je korakala skozi Jesenice in Savo. V nedeljo sta pa praznovali prvi majnik obe cerkvi: katoliška in rdeča, ki ne pozna druge vere, kakor da prvega majnika dobro vživaj, če imaš kaj, zabavljaj čez farje in hvali jude, če hočeš, da si dober član rdeče cerkve. Ker niso praznovali 1. majnika v petek, so ga pa praznovali v nedeljo. Znano jim je pa bilo, če ga praznujejo sami, jih bo jako malo. Sklicali so zato javni shod, po shodu so pa priredili ples z vstopnino 70 vinarjev. Vašemu poročevalcu se je zdelo sicer čudno, da bi šli na javni shod in bi morali zato plačati še vstopnino. Pa so bili le še tako zavedni, da so pobirali vstopnino šele po shodu in se zadovoljili s tem, da si jim dal 10 krajcarjev za svetinjo s podobo prvega majnika. Svetinje pri katoliški cerkvi so ceneje, namreč po dva ali štiri krajcarje. Shod je bil napovedan ob treh, pa smo čakali do štirih, predno se je pričel. Pa niso bili zgolj »rdeči«, liberalci in naši so tudi bili na shodu. Govoril je ljubljanski mizarški pomočnik Tokan. V imenu prvega majnika nas je pozdravil in obzmerjal Pongratza, češ, da je le on kriv, ker ni igrala godba 1. majnika. Malo čudno se nam zdi, da vam ni ustregel, ko ste ga prosili za godbo, dasi ste tesno zvezani z njim. Nekaj časa je še dostojno govoril, dokler se mu ni razgrela njegova rdeča žila. Tokana poznamo in nismo se čudili, da je pričel zabavljati in udrihati čez farje. Mož namreč ne ve veliko, samo jezik mu gladko teče, kadar se spravi »na črne«. Tu je doma bolj kakor v svoji delavnici in pri svojem obrtu. Saj pa to za socialno-demokratskega govornika popolnoma zadostuje, dasi trdi »Rdeči Prapor«, da bodi boj dostojen. In padale so besede, da hočejo imeti »farji« zabito ljudstvo, socialni demokrati pa ne, zato pa hočejo, naj se vpelje šestletna šolska doba. Ej, Tokan, zakaj se spravljaš na šolsko polje, ko se toliko razumeš na to, kolikor se razume osel na mizarški ponk. Ker ničesar ne znaš, se ti ne čudimo, da ne veš, da so ustanovljali prvi »farji« šole. Pa je zmerjal še oficirje in klerikalce, ki jim hočejo po njegovem zvišati plače. Jeseniški delavci, ki samostojno sodimo in ne pobiramo modrosti iz judovskih rdečih cajteng, sodimo po svoji neučeni glavi, da so v sedanji državi potrebni vojaki in oficirji, če ne nas pohrustata Italijan in pa Prus. Še več. Mi hočemo, da naši fantje vojaki, ki služijo našega cesarja, ki je dal ljudstvu splošno volivno pravico, žive boljše pri vojaki, kakor zdaj. Ej! Ej! Veliki Tokan! Ti bi gotovo s svojimi 87 rdečimi poslanci sam vpil, naj zboljšajo plače častnikom, ko bi imeli častniki tudi volivno pravico. Jezil se je mož tudi nad Beckom, češ, da agitira proti socialni

demokraciji. Smešen človek! Niti tega ne ve, da so socialnodemokratski poslanci Beckovi ponižni kužki, ki store vse, kar le on hoče. Seveda zaradi lepšega zabavljajo čezenj, da njihovih kravjih kupčij z njim ne opazijo njihove poslušne in nevedne, pa kratkovidne rdeče ovčice, med katere spada tudi Tokan, ki ga pošljejo njegovi rdeči višji pridigovat v take kraje, kamor jim samim ne diši, ker dobe premalo dijet. In Tokan se je končno še spravil na duhovne, da so preveč bogati. Niti mrtvih ni pustil Urhov prijatelj Tokan pri miru. Napadal je rajnega papeža Pija IX. Bogatih rdečih judovskih voditeljev seveda ta-le Tokan ne pozna. Ko je pa končal Tokan svojo pridigo, smo šli pa klerikalci domov. Rdečkarji in rdečkarce so se pa sukali in plesali ter so bili veseli, da jim ni nihče ugovarjal, ker so naši govorniki bili deloma v Ljubljani, deloma pa na Koroškem. Koliko ga je imel Tokan pod kapo, ko je pridigoval, nam naš poročevalec ne poroča, kakor tudi ne, kako se je vračal z Jesenic, ali po dveh ali po štirih. Kolikor poznamo Tokana, je moral biti pošteno natrkan, ker bi drugače ne bil kvasil takih oslarij, kakršne je. Sicer smo pa od Tokana tako navajeni, da kolikorkrat odpre usta, da govori, toliko neumnosti pa pove. Govori pa običajno le, ko ga malo pocuka, ker pravi, da drugače nima korajže, kar mu prav radi verjememo.

Sava. Utopila se je dvanajstletna hčerka delavca Tomaža Koširja s Plavža pri Jesenicah v torek, 5. maja, zvečer ob 5. uri. Šla je zajemat vodo v bližnji potok. Posoda, ki je bila pretežka, jo je potegnila za seboj v vodo. Voda, ki je vsled tajajočega se snega po hribih zelo narasla, jo je nesla v Savo in potem celo na Savo, tam šele se je ustavila pri grabljah, ki so napravljene za dračje v tovarniški strugi. Zelo žalostno je bilo videti ubogega očeta, ki je priletel golonog s krvavimi nogami dvajset minut daleč ob strugi Save, ne glede na divje robidovje in trnje, da reši življenje ljubljene hčerki. Bilo je pa vse zastoj! Molče s solzami v očeh smo gledali, kako obupno je sklepal trde in žulaste roke nad mrtvim truplom ljubljene hčerke. Razume se, da se ob takih prilikah nabere veliko ljudstva skupaj in da se ne manjka tudi radovedne mladine, ki je tekala sem in tja ob robu tovarniške struge. Naenkrat pa se opoteče in pade v dva metra globoko vodo fant delavca Vidica tako, da bi bila gotovo zopet smrt, če bi ne bil v zadnjem trenutku priletel in poskočil v vodo ter potegnil fanta izpred tvornice, ki je imela ravno vodo pogoltniti svojo zopetno žrtev tovarniški uradnik Štirling in tako rešil življenje mlademu fantu. Vsa čast temu junaškemu gospodu, ki je postavil svoje življenje v največjo nevarnost. Imenovani gospod je splošno znan kot pogumen in korajžen mož, kakor je malo takih.

**Somišljeniki in somišljenice!
Zahtevajte in kupujte v vseh
trgovinah in trafikah vžigalice
v korist obmejnim Slovincem!**

Tobačno delavstvo.

Podporno društvo.

V torek se je vršil občni zbor našega »Podpornega društva«. Vodil ga je predsednik Čatar, ki poroča: Pretečeno leto je bilo pet shodov, šest velikih sestankov zaradi spomenic in 12 odborovih sej. Dne 10. julija smo poslali spomenico na slavno ravnateljstvo in našim državnim poslancem. Dne 18. avgusta smo imeli izlet na Bled; bilo je 570 izletnikov. Odbor je bil večkrat pri ravnateljstvu in pri zdravnikih s prošnjami v korist članov in ne brez uspeha. Dne 10. novembra se je pri sv. Jakobu brala sv. maša za umrle člane. Umrlo je lani 21 delavk in 4 delavci skupaj 25, 18 za sušico, 7 pa za različne bolezni. Vpokojenih je bilo 93 oseb (2 moška, 91 žensk), vpokojenih je umrlo 9.

Imeli smo pa letos tri sestanke in pet odborovih sej.

En shod je bil 24. januarja, na katerem so bili štiri državni poslanci navzoči. Poslali smo zopet spomenico glavnemu ravnateljstvu, načelniku »Slovenskega kluba«, državnemu poslancu dr. Šusteršiču, na centralno zvezo in državnemu poslancu g. dr. Korošču. Letos je že zopet umrlo 10 delavk in en delavec. V pokojenih je 39 oseb (1 moški in 38 žensk), ena delavka je dobila odpravnino. Vpokojenih je zdaj do 1. maja 1908 360 oseb. Dne 22. februarja smo imeli predpustno veselico, ki je donesla družbi

500 K čistega dobička. Uvedli smo kroniko, ki jo pridno in marljivo vodi naša kronistinja Iv. Kosec.

O denarnem poslovanju poroča blagajnik Ogrič. Društveno premoženje znaša zdaj 4509 kron 31 vinarjev. Nenavadno veliko število bolnikov je povzročilo v minulem letu primanjkljaj. Na bolniških podporah je izplačalo društvo ima 7205 kron. Pri Podpornem društvu je 100 delavcev in 1497 delavk. V imenu računskih preglednikov poroča Savenz, da so računi v redu, na kar se odobri poročilo. Deželni odbornik dr. Evgen Lampe govori o nalogah strokovne organizacije. Njegov govor objavi po stenografskem zapisniku »Glasnik«, kakor se nam poroča. Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni: načelnik: Alojzij Čatar, podnačelnik: Jožef Savenz, tajnica: Ivanka Kocmur, glavni blagajnik: Jožef Ogrič, blagajnik moškega oddelka: Ivan Zajč, blagajničarka ženskega oddelka: Katarina Kocmur; arhivarka: Ivanka Kosec; odbornika brez posebnega mandata: Frančišek Bučar in Nežika Fabjan. V nadziralni odbor so izvoljeni: Anton Svetek, načelnik, Iv. Vrhovec, Marija Kosec, Helena Koprivc, Matija Golobič; namestniki so: Ivan Žnidaršič, Apolonija Bahar, Valentin Sever. — »Glasnik« izide v ponedeljek

Umrla je pretečeni teden v deželni bolnišnici 18letna tobačna delavka Ivana Cunder. Eno dobro leto je bila v tovarni. Bolehala je več mesecev. Somišljenica je bila dveh krščanskih organizacij. Vzrok, da je tako zgodaj legla v grob je bil — jetika. Revica si ni mogla v tako kratkem času zaslužka kaj prihraniti za prihodnost. Njen oče je bil zadržan s finančnimi sredstvi jo oskrbeti. Zato je bila prepuščena sama sebi in usmiljenosti tobačnih delavk, ki so ji tudi prihitele na pomoč. Ko se je telefonično zvedelo iz bolnišnice v tovarno, da je umrla, niso poprej mirovale, dokler nista z dovoljenjem adjunkta g. Ig. Elsnerja dobila dopust dve delavki, ki sta sli naročiti, da se na primeren način truplo položi na mrtvaški oder in da dobi dostojen pogreb. Stroški za pogreb so vsi poravnani. Čast in hvala bodi izrečena vsakemu in vsem skupaj, ki so se tudi udeležili pogreba v tako obilnem številu. Pristrčna zahvala za vse dobro, kar ste ji storile. — I. oddelek suhih smodk.

Umrli delavci in delavke 1. 1907: Lipovec Marija, Zajc Marija, Cerkovnik Frančiška, Lubi Frančiška, Belič Janez, Zupan Lovrenc, Mirt Ana, Šventner Marija, Boc Marija, Ravnihar Marija, Zigert Pepa, Kališ Antonija, Drmota Ana, Kapelj Marija, Oblak Marija, Pungartar Ivana, Černe Franca, Ločniškar Franc, Jerala Ivana, Sirknik Pavla, Družnik Lovrenc, Mahnič Neža, Omahen Neža, Kramar Marija, Bačnik Neža; leta 1908 so pa umrli: Podražaj Marija, Somrak Apolonija, Habjan Marija, Kaiser Marjana, Malenšek Marija, Balant Neža, Sidar Antonija, Možina Ivana, Bokavšek Ivana, Saitz Viljem, Cunder Ivana.

Telovadski dan.

Telovadni odsek S. K. S. Z. je priredil v nedeljo, dne 3. maja veliko javno telovadbo v veliki dvorani hotela »Union«, s sodelovanjem nekaterih članov drugih tel. odsekov. Naši telovadci so ta dan pokazali, da so vajeni dela in discipline. Ob ¼ na 12. uri so prikorakali iz »Uniona« v frančiškansko cerkev, kjer je daroval sv. mašo preč. g. kanonik Jos. Šiška. Bilo je nad 80 telovadcev v krasnih svojih novih uniformah in okoli 120 telovadcev v navadnih oblekah. Pri sv. maši sta stregla dva uniformirana telovadca. — Ob 5. uri popoldne je bila javna telovadba s sodelovanjem vojaške godbe v veliki dvorani »Uniona«. Godba je zaigrala na odru sokolsko koračnico in skozi stranska vrata sta prikorakali dve dolgi vrsti telovadcev. Bilo jih je 106. Krepke, močne postave, na katerih so se poznale mišice, kot da bi bile izklesane. Na znamenje načelnikovo so se vrste spajale in razdruževale, tvorile krasne oblike, točno in jasno, kot en sam velik organizem. Tem so sledile proste vaje. Načelnik da znamenje, godba zaigra. Neštevilno rok se zgane, trupla se obračajo in sklanjajo, vsa naenkrat, v istem hipu. Po prostih vajah so začeli telovadci korakati rajalni odhod, ki je občinstvo naravnost presenetil. Ko so se telovadci postavili ob zidu, priteče v dvorano na znamenje roga 60 dečkov, od 7 do 12 let starih, s slovenskimi zastavicami v rokah. Vsak se je postavil hitro na svoje mesto. Po godbinih zvokih so začeli izvajati tudi proste vaje in dvorana je zaplapolala od trobojnih barv. Temu je sledila orodna telovadba, krasna alegorična skupina vseh telo-

vadcev in nato so telovadci odkorakali v lepem rajalnem odhodu med burnim odobravanjem gledalcev iz dvorane. Gospodične pa so jih posipale s cvetjem. Naši telovadci so res pokazali, da nekaj znajo, in srebrni venec, ki ga je poklonila med telovadbo deputacija telovadcev in venec, ki so ga poklonile ženske bratu načelniku, je ta gotovo zaslužil. — Nastopilo je pri javni telovadbi 210 telovadcev in sicer: pri prostih vajah 106, pri orodni telovadbi 150, naraščaja 60. Zastopani so bili sledeči odseki: ljubljanski, jeseniški, šentviški, vrhniški, škofjeloški, kamniški, mengiški, radovljiški, horjuljski, trboveljski, D. M. poljski, idrijski, cerkniški in celjski. Seveda samo po nekaterih telovadcih, ker ta telovadba ni bila obvezna, temveč se je lahko vsak odsek ali udleži ali ne. Tudi prostor bi bil premajhen za vse telovadce, ki jih je po odsekih že nad 600. Zvečer ob 8. uri je bil komerz, pri katerem je pridno sodelovala vojaška godba, pevski zbor »Ljubljane« in »Slov. kršč. soc. zveze«. Dr. Pogačnik, predsednik Z. T. O. je pozdravil navzoče občinstvo: dež. odbornika dr. Lampeta, drž. poslanca Gostinčarja, primarija dr. Gregoriča, vladnega svetnika dr. Detelo, kanonika g. Šiška, akademike z Dunaja, Gradca in Zagreba, pevsko društvo »Ljubljano«, pevski zbor »S. K. S. Z.« Telovadce je brzojavno pozdravil knezoškof dr. Jeglič in v krasnem pismu dr. Krek. Govorili so gg.: dr. E. Lampe, kanonik Šiška, državni poslanec Gostinčar, primarij dr. Gregorič. Društvo »Ljubljana« in pevski zbor »S. K. S. Z.« sta krasno prepevali, kar gre zasluga gg. pevovodjema. — Taki hđni si želimo še veliko. Našim telovadcem, ki so nam priredili tako lep dan, pa kličemo: Le krepko po začrtani poti naprej in v to — na zdar!

Gorenjec.

Naše papirno delavstvo. — Olikani delovodja. To-le, kar zdaj pišemo, se je pripetilo v našem katol. izobraževalnem društvu. Na Belo nedeljo smo se poslovili od našega prejšnjega župnika, sedanjega ljubljanskega stolnega dekana Matija Kolarja in pozdravili novega župnika. Kmalu na to pride v dvorano delovodja T., pograbi fanta Brezovarja za vrat, ga pahne od sebe in prične kričati in stolče nekemu drugemu fantu dežnik, na kar se prične prepir. Seveda mu je moral pokazati hišni oskrbnik tisti prostor, ki ga je pustil zidar pri dvorani nezazidanega. Naši fantje, sami delavci, so pokazali večjo oliko, kakor jo je pokazal naš delovodja, ki jih je psoval s smrkovci in z drugim psovkami. Pravega vzroka, zakaj je razgrajal v dvorani, ne vem. A bodi zabeležena tale surovost v delavskem listu, da pozna širši svet, koliko olike poznajo taki delavski priganjači, kakor je našim bravcem že dobro znani Tolinger.

Korošec.

Bistrica v Rožu. V nedeljo popoldan je bil pri nas dobro obiskan delavski shod. Na shod je došlo tudi več tovarišev-delavcev s Save. Shod je otvoril tovariš Čebulj s Save. Predsednik strokovnega društva Vebar, je v dolgem govoru slikal socialnodemokratske farbarije. Večkrat je med govorom povdarjal, da on govori iz lastne izkušnje, ko je imel priliko bivati med stoterimi judovskimi hlapci. Delal je v večjih krajih, ne le na Savi. O savških rdečih lenutih še ne govori ne. Iz njegovega govora smo spoznali, da rdečkarji le delavstvo hujskajo, da iz delavcev denar izjemajo. Rdeči voditelji so sami židovski advokate. Omenil je več slučajev, ko so delavci polnili judovske bisage po več let. Ko je pa prišel delavec v nesrečo v bolezn, se je poškodoval, onemogel, ali če ga je delodajalec, seveda jud, pod kap postavil, pa rdeči bratci niso storil ničesar zanj. Čebulj je govoril, da strokovna društva niso zoper tovarnarje kakor kapitalisti govore. Strokovna društva le zahtevajo, da se postopa z delavci pravično. Doseči hočejo, da se delavski položaj izboljša. Delavci v strokovnem društvu nikdar ne bodo zahtevali, da se morajo take plače uvesti, da bi imela podjetja izgubo. Mi zahtevamo, da bo poleg bogatinov mogel tudi siromašni delavec živeti. Ali ni to pravično? Govoril je tudi o zanemarijeni delavski mladini, da nismo vsega delavci krivi; slabe postave; kjer je veliko podjetje, tam so slaba stanovanja itd. Delavci, zbrani na tem shodu, smo tudi protestirali zoper to mōro, ki se vleče čez državni zbor. Staro Desem proč! Pri nas je nujno soc. vprašanje,

Delavci smo tudi tisti steber, ki pomagamo državo podpirati. Zato pa odločno zahtevamo od državnega zbora in vlade, da se tudi za nas kaj stori.

Rudar.

Idrija. Neki uslužbenec »Občnega konsumnega društva ob enem rudar, je pred pol letom vzel pri rudniku dopust za eno leto, pretečeni mesec pa gre k rudniškemu svetniku ter umakne dopust ter gre nazaj delati, ker menda namerava stopiti v pokoj; takoj drugi dan se že naznani, da je bolan, ter se nahaja še v bolniškem stanju. Pravila bratovske skladnice govore, da kakor tak se ne sme poslužiti nikakega dela, a on seveda prepričan socialni demokrat, in ker pri nas socialni demokratje delajo kar hočejo, opravlja svojo službo v Občnem konsumnem društvu kar naprej. Neradi očitamo kaj takega, ali ker je že večkrat očitil Kristan na shodih ali pa v svojem umazanem listu »Naprej« našim pristašem, kar še v resnici ni bilo, zato opozarjamo socialnodemokratski odbor bratovske skladnice, da naj postopa tudi proti svojim pristašem pravilno. Ker pa že naprej vemo, da odbor bratovske skladnice brezuspešno opozarjamo, svetujemo tudi g. rud. nadsvetniku, da se o tem prepriča.

Iz Idrije. Ker ima strokovna zveza eraričnega rudnika še nekaj sto kron obrambnega zaklada, zato je naznanja vsem onim, kateri še niso dvignili svojih kron, da naj se oglase v nedeljo, dne 10. t. m. ali pa 17. t. m. v imenovanem društvu, da dobe svoj denar nazaj, ker mi ne nameravamo denar kam drugam porabiti, ampak ga damo nazaj čigar je. Kakor piše zadnja številka »Napreja«, se je priglašati za deleže v »Delavsko tiskovno družbo« pri sodrugu Antonu Kristanu, uredniku »Napreja«, zato je svetujemo imenovanemu sodrugu, da pride po nagrado k Lapajnetu in Kavčiču, katero sta že davno razpisala onemu, kateri dokaže, kar se je od strani socialnih demokratov zoper njih govorilo, tu bode že precej deležev, kateri pa bodo popolna lastnina tiskovne družbe.

Št. Lambert pri Zagorju. Socialna demokracija vedno očita, da okoličanski delavci, ki imamo nekoliko kmetije, ne prihajamo na socialnodemokratske shode in da ne gremo k zapniku k ravnateljstvu, kadar se gre za izboljšanje delavskih razmer. In vpijejo pa pravijo, da zato ničesar ne dosežemo, ker nismo vsi za enega in eden za vse. Ničesar bi ne rekli, ko bi to bilo resnično, a je navadna mokraška sleparija, ki naj jo obdrže rdeči lepo za se. Saj dobro vemo, kako da zastopajo delavske koristi rdeči plavšmojstri. Kdaj so pa vprašali ljudstvo, če je voljno, da dela na velikonočni ponedeljek? Ste li kdaj vprašali, če hoče praznovati 1. majnik in čestiti socialnodemokratskega malika? Ves ta befel je skovalo nekaj rdečih Čobalovcev pri ravnateljstvu, ne da bi vprašali ljudstvo. Večina delavstva tega ni odobraval in občudovala bedo zaslepljenih ljudi, ki tavajo za Čobalom. Vemo, da izrabite za agitacijo naše očitane. A ne zmenimo se za to. Prostovoljno smo ustanovili »Vzajemno strokovno društvo v Zagorju«, ker smo vedeli, da je potrebno za nas delavce. Predsednik delavskega stanovskega društva mora z nami vred služiti kruh.

Prometna zveza.

Naznanilo članom »Prometne zveze«. G. pomožni blagajnik Anton Kolesa se je preselil in stanuje sedaj v Jenkovi ulici št. 14.

Z goriške okolice. Ne čudite se, g. urednik, ako se začnemo tudi z Goriškega oglašati v vašem cenj. listu. Bodite pa toliko dobri, da nam odkazete mali predalček v vašem cenj. listu tudi za nas goriške delavce, posebno kar se tiče nas železničarjev. Saj bijemo ravno tako ljut boj za obstanek pri nas, kakor pri vas in drugod; kapitalizem je ravno tako krut pri nas kakor drugod. Živimo v dobi organizacij, vse se organizira in združuje v skupni boj — za obstanek. Združevanje, to je naravna sila, katera sama obsebi sili posebno delavstvo k združevanju. Posamezniku danadanes ni več misliti na obstoj. Ravno mi železničarji smo nekak stroj, ki je izročen gospodarju v milost in nemilost, in to še za zelo nizko plačo. V tem boju za ljubi kruhek bi morali biti bratski združeni, a žal tega ni in ni mogoče. Ločimo se v dve vrsti in med nami stoji velikanski prepad — načelo! — Razni narodi so liberalizem izbacnili kot »staro

šaro«. »Krošnjar« Gabršček je to pobral, ter začel prodajati po »Soči« in »Primorcu« kot frišno robo ter s tem uglađil pot socialni demokraciji med goriškim delavstvom. Od ene strani svobodomiselnih Gabrščekovi časopisi, od druge socialnodemokratski »Rdeči Prapor«, »Delavski List« in razni drugi plačani in neplačani trobentači so res spravili našo trpečo delavstvo v judovsko sužnost — v brezverski propad. Le poglejte to maso sužnjev svobodomiselnih načel, sužnjev židovskega in nežidovskega kapitalizma; s posebno odliko se lahko pokaže na vrsto Šentpetercev in drugih njim priklopljenih okoličanov. Tem ljudem ni nič več svetega in vzvišenega, radi verskega naziranja zasramujejo člane »Prometne zveze« na način, kakoršen je le »rdečim« bratcem dovoljen. Nič bi ne imeli proti temu, da se organizirajo v demokratski družbi, da bi se količkaj dostojno vedli proti tovarišem njim nasprotnega mišljenja, če že imajo tako »izvrsten« želodec, da jim prebavlja socialnodemokratski program in njih konečni cilj: Darwinov nauk, Marksovo teorijo, revolucionarno načelo itd. Kaj pa boste dosegli vi, ki se združujete v socialnodemokratskih organizacijah, vi truma sužnjev judovskega kapitala? Sanjate o boljšem kruhu oziroma boljših plačah, katero bo socialna demokracija za vas priborila. Da, le pričakujte; praznih želodcev pristopate v družbo rdečih bratcev, a še bolj praznih boste odstopali, ako se vam kdaj posreči priti k pameti ter spoznati laži in lumparije rdečih židovskih trobentačev. Za težko prislužene 1 K 20 v, katero vržete mesečno v grlo židovskemu kapitalu, pa dobite edino smrdljivi časopis. Socialna demokracija stoji danes edino še na podlagi laži, na tem trhljem stebru stoječa rohni in besni ter bruha iz sebe na vse strani, kakor ognjenik na krščanske socialne stranke. Železničarji! Kdor hoče veljati za človeka, biti verskih načel, prost suženjstva judovskih pijavk, naj pristopi in se organizira v edino pravovarstveni »Prometni zvezi«, društvu krščansko mislečih železničarjev cele Avstrije.

Socialni demokrati, agrarci-liberalci, ti so po svobodomiselnem, t. j. brezverskem programu, »tvoje bratja«, in kaj piše glasilo te brezverske stranke? »Primorec« št. 18 t. l. piše v uvodnem članku v prvi koloni doslovno takole: »Socialna demokracija v Gorici ima za seboj precejšen kos ne prelepe zgodovine; pokalo je v tej »demokraciji«, sleparilo, zavijalo se je delavce na kriva pota, samo nič dobrega in pametnega se ni zgodilo. Spominjajo naj se »sodruzi«, kaj vse je pisal pred leti »Il Sole«, kako grdo je razkrinkal četo, ki je zapovedovala socialnim demokratom« itd. Tako si brezvestni svobodomisleci, t. j. brezverci, predbacivajo eden drugemu sleparstvo in druge lumparije, dočim se ti ubogo delavstvo dereš za njimi čez drn in strn. Slovenski delavec in oratar, spametuj se enkrat ter obrni hrbet sleparjem enkrat za vselej v stoj časni in večni blagor! Železničar.

Socialnodemokratska lumparija. Socialni demokratje so v proračunskem odseku zahtevali za železničarje dvajset milijonov kron. Ti ljudje čisto natančno vedo, da se s to vsoto nikakor ne more zadovoljiti zahtevam železničarjev. Povrh tega pa odklanjajo ves državni proračun. — Ta zahteva je torej čisto navadna farbarija, namenjena preslepiti železničarje, da bi mislili, da samo socialna demokracija dela za nje. Ako se hoče vstreči željam in zahtevam vseh železničarjev, bi se potrebovalo najmanj 150 milijonov kron. Proračunski odsek je odklonil zahteve soc. dem. ker je bil ta predlog le udarec v vodo in nič drugega. Pač pa se je sklenilo, da se izboljša položaj čuvajem in drugim potrebnim nižjim delavcem. Sedaj socialna demokracija razpošilja letake, v katerih zabavlja proti kršč. socialcem, ki niso hoteli imeti za norca železničarjev kakor socialnodemokratje. Železničarji, ki imate še nekaj razuma, ne verujte tem ušem ujedalkam, ki vas le izrabljajo v svoje namene, da ob vaših žuljih rede svoje trebuhe. Prav jim je povedal že v odseku posl. Dreksel, da je ta predlog namenjen agitaciji, ne pa izboljšanju železničarjev. V državnem zboru se je izljubilo izreči Tomšiku, ko se je šlo ravno za železničarje, da so »nerazsodna masa«. Če verujete sedaj onim ljudem, potem vam znajo svojedobno še kaj drugega povedati. Socialna demokracija je močna 87 moč v državni zbornici. Prašamo vas, ali je kaj storila za delavstvo? Ta stranka, polnih ust zabavljanja proti drugim, naj ogleda enkrat sama sebe, potem naj zabavlja proti drugim. Kdor hoče torej spadati med nerazsodno maso, naj postane socialni demokrat.

„Naša moč“
 izhaja vsak petek.
 Cena na leto 3 krone.
 Cene inseratom so:
 za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
 1 krat 9 v. petič vrsta, 2 krat 7 v. petič
 vrsta, 3 krat 5 v. petič vrsta.
 Uredništvo in upravništvo
 „Naše moči“
 Kopitarjeve ulice šte. 2.

Tovarna
 za stole

Franceta Švigeljna
 na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
 izdeluje 2805 26-2
 vsakovrstne stole
 od preprostih do najfinejših po
 najnižjih cenah brez konkurence.
 Iustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
 stonj in franko.

Delavke in delavci pozor!
 Najcenejše
dežnike in solnčnike
 domačega izdelka
 priporoča po najnižji ceni in najboljši
 kakovosti
Josip Vidmar
 v Ljubljani
 Pred škofijo št. 19, — Stari trg št. 4.
 Prešernove ulice št. 4.
 Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!
A. Lukić
 Ljubljana, Pred škofijo 19.
 priporoča svojo
 veliko zalogo izgotov-
 ljenih oblek za dame,
 gospode, dečke in de-
 klice po najnižji ceni.
 Solidna postrežba!

Ustnov-
 ljeno let
 1862.

Milko Krapeš urar
 Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
 prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.
 Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
 priporoča svojo bogato zalogo
 zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
 ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov
 Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
 Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
 izredno veliko svojo zalogo furnitur.
 Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
 za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.
JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke ter za-
 storjev, barvarija in likanje usnja
 na par
Poljanski nasip
 Ozke ulice št. 4.
 Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata
 svojo največjo zalogo zgotov-
 ljenih oblek za gospode,
 dečke in otroke in
novosti v
 konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!
 Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni
 trgovini:
Češnik & Milavec
 (pri Češniku)
 Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice
 v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago
za ženska in moška oblačila.
 Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO - AMERICANA

 TRIEST NEW-YORK
 Potniki v Ameriko
 Materijal celije dobro, po ceni in
 zanesljivo poloviti naj se obrnejo
Simona Kmetelca
 v Ljubljani Koroševske ulice 28.
 Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno

Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

 Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

 Velika zaloga
 Solidno blago
 Zmerne cene